

УРЯД ПРОТИ АВТОМАТИЧНОГО ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКУ 1. КВІТНЯ

АЙЗЕНГАВЕР ПРОСИТЬ КОНГРЕС ПРО ПРОДОВЖЕННЯ НА ОДИН РІК ПОДАТКІВ ВІД ПРОДАЖУ І ВІД КОРПОРАЦІЙ В ТЕПЕРІШНІЙ ВИСОТІ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і конгресові республіканські провідники погодилися в тому, щоб просити Конгрес про продовження, щоб на один рік податків від продажу і від корпорацій. Ці податки мали автоматично зменшитися з 1-го квітня, і внаслідок цього державна скарбниця мала б втрату на 3,000,000,000 доларів річно. Цю справу вирішили поставити на одне з перших місць в працях Конгресу, щоб її можна було вирішити ще перед 1-м квітня. Теперішній податок від перших 25,000 доларів прибутку становить 30 відсотків, а згідно з законом він мав би 1-го квітня зменшитися до 25 відсотків. Податок від подальшого прибутку становить 52 відсотків, а якщо б він мав зменшитися 1-го квітня, то вносив би тільки 47 відсотків. Податок від продажу товарів мав би бути зменшений таким способом: від галону чистого алькоголю з 10.5 долара до 9 доларів; від бочки пива з \$9 до \$8; від пачки сигарет з 8 центів до 7; податок від авт з 10 відсотків до 7-ох. Уряд стоїть на становищі, що не можна в цьому році зменшувати цих податків, бо тоді не можна було збалансувати федеральний бюджет, а то тим більше, що треба цього року збільшити видатки на оборону, головним чином на державні ракети. Провідні демократичні члени Конгресу погоджуються на пропозицію уряду, щоб продовжити теперішні податки ще на один рік.

Два законопроекти в справі надання прав стейту Алясці і Гавайям

Вашингтон. — Демократичний сенатор із Монтани — Джеймс Е. Мірей повідомив, що він дві законопроекти про надання прав стейту територіям Алясці і Гавайям. Згідно з цим законопроектом обидві ці території мали б право в 1958 році вибрати своїх представників до Конгресу та стейтову легіслатуру. Сенатор заявив, що він

9 мадьярських втікачів відіслали до Австрії

Вашингтон. — Комісар для справ імміграції генерал Джо-зеф М. Сінг повідомив 8-го січня, що з табору Кілмер, Н. Дж., впродовж останніх 24-ох годин відіслали до Австрії 9 мадьярських втікачів. Між ними втікачами є одна родина, яка складається з п'яти осіб, і яку депортовано до Австрії тому, що ті особи дістали візи на їзд до ЗДА на основі невірних інформацій. Ці п'ять осіб мали візи на постійний побут в країні і могли старатися про

В АМЕРИЦІ

● Республіканський конгресмен Керрол Д. Керне домагається, щоб Конгресова Комісія Вивчення і Праці почала переслідування в справі зміни робітничого закону Тафт-Гартлі.
● Дружина великого багатого Агні Хана, яка постійно живе в Канаді у Франції, прибула до ЗДА, де буде присутня на балі в готелі „Валдорф-Асторія“ з приводом з якого президентів на хворих військовий ветеранів.
● Як 7-го січня 16-членна комісія сенаторів урядово повідомила Айзенгавера, що його переправили на ПР і з неї та ЗДА. Згідно з законом голоси сенаторів обираються після відкриття Конгресу в перших днях січня по виборах. Цього року, як і в попередні, в Білому Домі відбуватимуться офіційні прийняття у Президента. Перше прийняття відбудеться 24-го січня, а останнє 6-го травня для членів дипломатичного корпусу, а останнє 6-го травня для працівників урядових установ. В цьому році відбудеться 7 прийнять.
● Дружина конгресмена Джеймса Рузвельта, перебуваючи в Гартвуді, Джорджія, в автомобільній катастрофі ушко-

Плян Айзенгавера в справі Середнього Сходу має бути прийнятий ще до кінця січня

Вашингтон. — В комісії для закордонних справ Палати Репрезентантів відбувалися на протязі вітирка далі переслідування в справі середньосхідного плану Айзенгавера. Сесія комісії проходила за закритими дверима. Державний секретар Джон Фостер Доллес та шеф об'єднаних штабів адм. Артур В. Радфорд з'ясували членам комісії потрібні інформації. Згідно з цим планом Америка мала б дати економічну і збройну допомогу країнам середнього Сходу і й у випадку комуністичної агресії могла б вислати туди власні війська. В конгресових колах сподіваються, що плян Айзенгавера буде прийнятий Палатою Репрезентантів і Сенатом до кінця січня ц. р. або найдалі в першому тижні лютого. Переслідування в сенатській комісії для закордонних справ почнуться вже в найближчому тижні. У зв'язку з вітирковими секретними переслідуваннями деякі демократичні конгресмени заперечували проти тасинності нарад і навіть вийшли із залу переслідування, заявляючи, що не бачать причини, щоб переслідування відбувалися за закритими дверима. Конгресмен Гейс підкреслює у своїх промові, що більшість справ, про які знімався Доллес, є загальновідомі і немає ніякої причини робити з них якоїсь тасинності. Совіти — за його словами — знають більше про помилки американської політики на Середньому Сході, як сам американський народ. Американську політику в цій області конгресмен Гейс характеризував, як підкуплювання арабських диктаторів.

Стівенсон закликає демократів до єдності

Вашингтон. — Два рази переможець демократичний кандидат Адлей Е. Стівенсон заявив у пресовому інтерв'ю, що демократи повинні вже тепер приготуватися до того, щоб виграти вибори в 1958 і 1960 році. Щоб це досягти, на думку Стівенсона, демократи мають об'єднатися довкола одного проводу. „Ми повинні вести офіційну промову, щоб найближчих чотирьох років. Якщо матимемо широ-

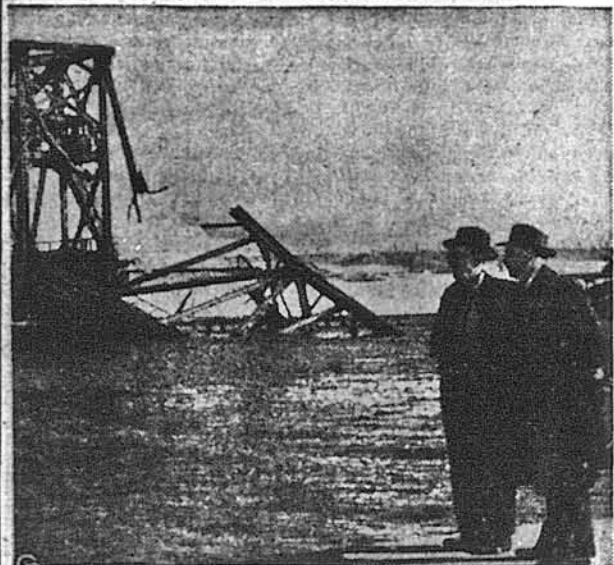
Демократи вибрали до комісії сенатора Кеннеді, а не Кіфовева

Вашингтон. — Демократична Мандатна Комісія в Сенаті вибрала на члена Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатора Джона Ф. Кеннеді, хоч про це становився сенатор Естес Кіфовева — демократичний кандидат на віцепрезидента. Сенатор Кіфовева не є задоволений з такого висліді виборів, бо він є на чотири роки старшим сенатором, і на основі старшинства він повинен був зайняти те становище в цій

ПЕРЕД СВЯТАМИ РОЗІСЛАНО ПЕРШЕ ЧИСЛО НОВОЇ „ВЕСЕЛКИ“

У п'ятницю минулого тижня, 4-го січня, розіслано на адреси всіх зголошених до перепідписників перше число нової „Веселки“, дитячого журналу, що вже почала четвертий рік свого існування при „Свободі“. Нова „Веселка“ — нова у багатьох відношеннях. Поперше — вона вже появилась у формі окремого журналу (а не, як досі, вкладки у щоденник), на крапшому, журнальному папері та друкована трьома кольорами: чорним, бронзовим і синім. Появилася у дотеперішньому великому форматі та, як досі, має 16 сторінок друку. Обкладинкова сторінка — цим разом у виконанні відомого нашого мистця Едварда Козака. На зміст цього журналу числа нової „Веселки“, яку, як і досі, редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (проф. Володимир Барангера, проф. Роман Заводний і ред. Богдан Голубовський), склалися: „Холодний косяк“ (вірш Р. Заводничка), „З Новим Роком“ (вірш „Бажас“), „Шлях Богородиці“ (різдвяна легенда М. Погдіного), „Синя пташка“ (картина Мориса Метерліна у вільному перекладі А. Яковлева), „На Крути“ (вірш О. Кобня), „Ірині Наріжної“ (віршова казка про трьох ведмедів), „Рені Постолок“ (куточок талантів). Як лля святкували Різдво“, Юрія Тиса. „Про лицаря Добриню та його сестру Забаву“, Е. Козака (віршований текст та ілюстрації). „Школярський Вертеп“, давня українська колядка „А у того хазяїна“ (з нотами гарм. К. Стеценка), „Ліси України“, „Святий Вечір“ та продовження ілюстрованої історичної легенди „Богута-Багатур“. Крім того

ОЧИЩУВАННЯ СУЕЗЬКОГО КАНАЛУ

Ген. Реймонд Вілер, відпоручник ОН для справи очищення Суейського Каналу разом із своїм асистентом Джеком Коннором інспектує відкопаний канал біля зіграного Ферданського мосту. Після очищення цього відтинку 13 кораблів, що були тут ув'язнені на протязі 66 днів, змогли відплисти до Порт Саїду.

Орган чехо-словацької компартії атакуює югославських і польських комуністів

Прага. — „Руде право“, офіційний орган комуністичної партії Чехо-Словацької, виступив із гострою атакою проти югославських і польських комуністів за їхні намагання створити „сповідні різниці між комуністичними партіями“ і за їхню „фальшиву опіку“ поділ на Мадярщині. Югославська Комуністична Ліга заатакувала „Руде право“ за її ревизионізм, зокрема за її намагання замінити марксизм „заслуженими економічними теоріями соціал-демократичних партій“. Водночас із цим заатакували чехо-словацькі комуністи польських ідеологічних журнал „Нове Дрог“ за вміщену в ньому статтю про кризу інтернаціональної концепції і за те, що в ній з'ясується поділ на Мадярщині, як національний зрим, а не як „контроль за її ревизионізмом“.

Церква виграла в боротьбі з комуніою в Італії

Рим. — Останньою доповіддю Комісії парламентської Комісії комуністів, ради яких щораз коряться, є їхня поразка в центрі італійського промислу, в обшрі Мілано, який довела була найсильнішою фортецею комуністів. З кінцем 1954 року Папа призначив списоком для Мілано одного з своїх найближчих довірених і найталановитіших духовних, архієпископа Баттіста Монтіні, який надзвичайно популярний серед італійських робітників, як палкий прихильник реформ для працуючого саїту. Щоб зрівноважити його вплив в місті Мілано, комуністична партія призначила головою окружної організації компартії в Мілано сенатора П'єтра Секкіо, що вславівся, як

Еспанія буде домагатись загарбаного Москвою золота

Мадрид. — Московські більшовики, які помагають еспанським комуністам в громадянській війні проти військ генерала Франка, встигли вивезти з Еспанії 600 до 700 тонн золота, разом з цим коштує пів мільярда доларів. Яка це для Еспанії величезна квота, найкраще пізнати при порівнянні, що теперішній запас золота Еспанського державного банку оцінюється в 200,000,000 дол. Еспанський уряд ген. Франка, який знає про це, мовчав, бо не мав на руках цілком певних доказів, що це золото дійсно дісталося до Москви і є тепер у посідадні совєтського уряду. Як

Польська вулиця воює знову проти „меншин“

Варшава. — Газета „Жниці“ признає, що „симптоми безпорядку, анархії і націоналізму“ проявляються між іншим у тому, що „на публічних місцях жертвою атак і нападів стають українці, білоруси й інші національні меншини“. Вправді українців менше є в Польщі з-поміж національних меншин найбільше (коло 150,000), проте вони живуть здебільше в західних провінціях і на ріллі, отже шанкувані їх не кидається так в очі, як нападів на містак жидів. Закордонна преса по-

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В СПРАВІ СУЕЗУ

Об'єднані Нації. — Французький міністер закордонних справ Християн Піно прибув до Нью Йорку і відбудув довгу конференцію з генеральним секретарем Об'єднаних Націй Дагом Гаммершилом в справі нез'ясованої ситуації щодо Суейського каналу. Річ у тому, що єгипетське радіо з Каїро проголосило вістку, що Єгипет не перепустить ні одного англійського ні французького корабля по Суейському каналі, поки Ізраїль не відкаже своїх військ із решти зайнятої ним єгипетської території. Водночас Єгипет подав до відомства, що він не переговорив з Англією ні Францією „безпосередньо ані посередньо“ в справі Суейського каналу, тільки з Об'єднаними Націями. Англія і Франція вважають, що Єгипет, роблячи селекцію поміж кораблями, що їх хоче чи не хоче перепускати Суейським каналом, переводить власне ту політику, проти якої так гостро виступали західні користувачі каналу, а саме, використовує Суейський канал для своїх політичних цілей. Християн Піно заявив, що він звернувся від свого уряду до державного секретаря Дж. Ф. Доллеса з проханням переїняти на себе місію — вплинути на Єгипет, щоб той змінив свою поведінку, яка довела була до англо-французького воєнного походу. Піно мав намір в четвер поїхати для цієї

Об'єднані Нації закликають до з'єднання Кореї

Об'єднані Нації. — У вістонок 8 січня ц. р. Політична Комісія Генеральної Асамблеї ОН прийняла 57 голосами проти 8 комуністичних голосів при 13-х „нейтральних“ голосами, які стримались, резолюцію, яка закликала до з'єднання Кореї на підставі вільних виборів, переведених під наглядом існуючої Комісії ОН для з'єднання і відбудови Кореї. Від часу перемир'я в Кореї, таку резолюцію приймається в ОН щороку. В минулому році прийнято її 45 голосами проти 6-х. Коментатори звертають увагу, що прийняття нових 20 держав до ОН не змінило відношення ОН до справи Кореї. Комуністичні держави виступали загальні проти дальшого існування згаданого вгрі Комісії ОН, яка, мовляв, не виправдала свого існування і більше шкодить, як помагає. Індійський делегат Крішна Менон, якого внесок на запрошення також комуністичної Північної Кореї перепав був в минулому тижні, заявив на поведінковому засіданні, що Північна Корея готова по-

У СВІТІ

● Круглі, товсті фізіономії Хрущова й Маленкова з облесними усмішками фігурували на знімках, що появились в усіх совєтській і закордонній пресі у зв'язку з перебуванням цих „колективних диктаторів“ на з'їзді керівників 5-х комуністичних країн у Будапешті в першому тижні цього місяця. Західна преса додала до факту делегації Маленкова разом із Хрущовим до Будапешту, доказ зросту політичного значення Маленкова, найбільшого суперника Хрущова в боротьбі за владу в Кремлі.
● В тижневик „Більдциту“ у Гамбурзі появилось інтерв'ю з колишнім мадьярським прем'єром Імре Надєм, зроблене близько двох місяців тому, коли ще Надь перебував у будинку югославської амбасаді в Будапешті. Розмову з ним записав був югославський журналіст, який, значить, що не зможе видрукувати її в югославській пресі, передав одному мадьярському дипломатові. Цей останній щойно тепер утік за кордон і передав інтерв'ю іншій пресі. Імре Надь висловлює переконання, що мадьярська революція започаткувала „смерть комунізму в

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays, and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну копію адреси платитися 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПАСЕННА ДОКТРИНА

Мова про нову „доктрину Айтенгавера“ відносно всебічної американської допомоги, включно з використанням збройних сил, для оборони середньо-східних країн від комуністично-агресивного імперіалізму.

Президент Айтенгавер особисто з'ясував, що свою доктрину на спільній сесії обидвох палат Конгресу минулої суботи, 5-го січня, прохачи Конгресу про відповідні повноваження в цій справі. Головні пункти цієї доктрини зводяться до таких трьох повноважень, що їх бажав Президент і уряд від Конгресу: 1. Співпрацювати і допомагати кожній країні чи групі країн в загальному районі Близького Сходу для розвитку економічної могутності, яка забезпечувала б їм національну незалежність; 2. Започаткувати в тому районі програму військової допомоги і співпраці з кожною країною чи групою країн, які такою допомогою і співпрацею бажали; 3. Така допомога і співпраця повинні включати використання збройних сил ЗДА для забезпечення і охорони територіальної незалежності цих країн... проти одержаної збройної агресії з боку будь-якої країни, контролюваної міжнародним комунізмом.

Ці свої побажання та рекомендації президент Айтенгавер об'єднано кількома передумовами, зокрема тією, що кожна з цих форм американської допомоги відбувалася б тільки за згодою і на прохання зацікавлених країн, що мала американську акцію в рамках тієї допомоги відбуватися згідно з існуючими американськими міжнародними договорами, зокрема в рамках чарту Об'єднаних Націй, а використання американських збройних сил повинно бути також авторизоване Радіо Безпеки ООН. Президент тільки пригадав, як самозрозумілу справу, що кожна така акція була б негайно представлена Конгресові, а якщо Конгрес був би в той час на відпустці, то Президент завжди мав би зв'язок з конгресменами провідниками і негайно скликав би надзвичайну сесію всього Конгресу.

Очевидно, що виступ президента Айтенгавера з його новою доктриною викликав найширше міжнародне зацікавлення та найрізноманітніші коментарі. Не треба додавати, що ці коментарі в самій Америці та у всьому світі прийшли до тієї доктрини, натомість вона стала предметом неперервних атак з комуністичного боку. Сам Конгрес негайно почав публічні пересудування в справі доктрини Айтенгавера, і першим, хто в цій справі висловлював свої думки і висновок цієї та завдання цієї справи історичної акції, був, після Президента найбільш авторитетний в справах американської закордонної та міжнародної політики — державний секретар Діксон Фостер Доллес.

На підставі самої суті доктрини, як її з'ясував Айтенгавер, як пояснив її державний секретар Доллес і як коментують її найповажніші американські пресові органи, можна з усією певністю твердити, що головною своєю ціллю має вона ніщо інше, як світовий мир та допомогу в обороні загроженим. Звертається увагу, що „доктрина Айтенгавера“ с на ділі продовженням і має ті самі завдання, хоч і в іншому стратегічному районі, що їх мала „доктрина Трумана“ з 1947-го року, поширена описана „планом Маршалла“, або міжнародна політична акція в Кореї, а описана американська декларація в справі оборони Формози. Головна різниця в тому, що нова доктрина відноситься до дуже вразливого тепер району Близького Сходу, який — за словами Айтенгавера — „вступив на нову і критичну стадію“ величезної загрози для цього району і для всього вільного світу.

Справа в тому, що саме на цьому вільному для всього світу стратегічному обширі Близького Сходу знову концентрується практикована червоною Москвою давня, що царська російська імперіалістична амбіція — опанувати його. Московським затям сприяють тепер нові фактори на самому Близькому Сході, як і заломання британсько-французьких впливів, що створює сприятливу для Москви і загрозу для світу політичну порожнечу в тому районі. Державний секретар Доллес у своїх висновках підкреслює, що Америка не думала і не думатиме про порожню заповнюваність та перебірати там будь-яку колоніальну спадщину. Навпаки, вона рішуче не допустить до того, щоб туди вернувся в будь-якій іншій, цим разом комуністично-московській формі, пережитий колоніалізм, якому найуспішніше може протиставитися виповнення постійної політичної порожнечі господарства того обширу, його власними націями. Це єдино може бути гарантією миру, і саме це має на меті „доктрина Айтенгавера“: допомогти близькосхідним країнам заповнити цю їхню власною обширю створену історичним розвитком політичну порожнечу.

Тим то в історичній перспективі „доктрина Айтенгавера“ можна вважати за навітряну спасіння, в першу чергу для країн Близького Сходу, але й не менше для всього вільного світу.

Ольга Мак
КОРЧМА „ЧОРНОЇ КІШКИ“

(5)

І ось двері, ніби по довгому ваганні, рвучко відчинилися, і в них стала якась поява жіночої статі такої нечуваної краси, що я ментально забув, де я і що зі мною робиться. Була це молода дівчина в довгій білій сукні з важкого блискучого шовку, розшитий золотом і рубінами, стиглий шнурікою на вишньому тонокому, як конічна чарка, стані. Пона мережива вигідно відтінювала латунь емалястих точених плечей і ніжних дівочих рук. Чорне волосся, перехоплене золотим обручем з величезним рубіном над чолом, спливало вільно на плечі й закінчувалося великими, пишними локсами. Її лице не мало класично-правильних рис, але було чарливо округлим, ніжним і носило на собі вираз чогось безмежно привабливого і солодного. Під рідкими

РІК ГОСПОДАРСЬКОГО РОСТУ

Всі статистичні дані та порівняння вказують на те, що 1936 рік — це рік найбільшого економічного розвитку Америки. Було б зайве порівнювати осяги американського капіталістичного господарства з осягами соціалістичного, хоч таке порівняння теоретично можна б перекладати, бо соціалістична система існує вже майже сорок років. Але з такого порівняння вийшла б лише бідність і забриханість соціалістичної пропаганди про перевагу „соціалістичного“ господарства. Вже той факт, що капіталістична система господарства, який більшовики давно пропрокували кінець, в попередньому році дійшла апогею, говорить сам за себе. Американці, які живуть у потімному господарському піднесенні, навіть не заважають цього росту. Економічний редактор „Тайму“ пише, що так, як давніше американське суспільство жило деякий час у психологічній депресії, так тепер живе воно в добробуті, який вріс у його психологію. Цей же економічний експерт порівняв американський господарський зріст останнього року з продукцією і консумпцією речей нашої землі. І так, у 1936 році ЗДА, які мають 6,5 відсотка населення всієї землі, випродували і консумували 60 відсотків усіх її дібр. ЗДА видали на побудову доріг більше, ніж вся варість господарства Норвегії; нові будинки, побудовані в 1936 році в ЗДА, вартуть більше, ніж все господарство Еспанії, а випродувані в цій країні автомобілі вартуть більше, ніж все господарство Мексико, Данії і Австрії, взяті разом.

У минулому році в ЗДА було рекордне число працюючих, а саме 65 мільйонів осіб. Зросло високо платні працівники, але також піднялися ціни на харчі, що вказує, що різниця в цінах між цими країнами збільшилася. В тому році кожний американець мав більше грошей на витрати і більше витратив їх, об'ємом чого є такі цифри: величезних апаратів закупили американці на майже сім мільйонів доларів, радіофонів апаратів — на 12,5 мільйонів, пральних машин — на 4,5 мільйонів, а машин для сушіння білизни — майже на два мільйони доларів. При всій цій купівельній силі американці мали ще багато резервного капіталу, щоб сплатити за боргованість, зменшуючи загальний зріст купівельного кредиту на 3 мільйони доларів (загальний консумпційний кредит становив 41 мільйон дол.). Гроші мали не лише консументи, але й промисловці. Так, у 1936 році американський промисел видав 28 мільйонів доларів на розбудову своїх промислових підприємств. Не зважаючи на мир, оборонний бюджет становив 36 мільйонів доларів.

Зріст продукції і консумпції повністю зростає зростає, що іде в парі з добробутом і зростає населення (кожної доби 11.000 народин). На 1936 рік в ЗДА передбачається 190 мільйонів населення.

Ріст підприємств позначився, впала переді мною навколоси.

— Пане, рятуйте мене! — вишнута у безмежності відчаї.

— Що ви?! Що сталося? — отямився я і кинувся підводити дівчину на ноги. — Хто ви? Чого бажаєте? — Я — Юліяна-Тереза — племянниця власника цієї корчми, — спішно заговорила дівчина, тулячись до мене усім своїм тілом, теплим тілом. — Рятуйте мене, рятуйте, рятуйте!!!

— Як же вас рятувати? Що вам загрожують? — Мене дядько хоче силою віддати заміж... — Силою? — Так, силою!... О, я нещасна!... і дівчина, припавши до моїх грудей, зариділа.

— Заспокойтеся, донно Юліяно, — почав я лагідно гладити її плечі, натрапляючи пальцями на шовковисту теплу шкіру, відчувати тремтіння райської розкоші. — Як же це? Силою? За що? Франсіска... Як там його ділі? — Франсіска Баррета Лью-

ЯПОНІЯ НА НОВОМУ ЕТАПІ

Японія дістала 20 грудня минулого року нового прем'єра, третнього від часу останньої війни. Спершу був Шигеру Йошіда, що став на чолі японського уряду 15 жовтня 1948 року, взявши на себе надзвичайно важке і невідоме завдання: спадщину програмої війни. Його призначили часто до Коїрада Аденауера: тільки на три роки молодший за німецького канцлера (тепер має 78 років), однаково твердий у своїх постановах, послідовний і шпуртливий, вірний прихильник Америки, в союзі з якою він бачив єдину реальну можливість підняти країну з господарської руїни і духової розпачі. Після шести років правління, 7 грудня 1954 року він зрікся свого становища, у великій мірі під натиском японських не так лівих, як господарських кіл, які прагнули до злізнення відносин із Москвою і Пейпінгом, у сподіванні рибальської і торговельного договорів з обома тими комуністичними країнами. Йошіда був для комуністів червоною пляхотою і тому на зміну йому прийшов тепер уже 73-річний, хворий і напівпаралізований Іхіро Гатояма.

До комунізму і комуністів він насправді ставився як і його попередник, проте, не заангажований у попередньому уряді, мав вільнішу руку. Після півторарічних переговорів з трьома державами, 19 жовтня м. р. він підписав з Громиковим у Москві угоду, яка ще не є мировим договором, але стверджує формальне закінчення війни між Японією та СРСР і римає на зв'язати дипломатичні взаємини між цими державами. Мирового договору не підписано, бо більшовики ніяк не погоджувались віддати Японії загарбані ними при самому кінці війни Курильські острови, використавши тільки амер. воєнну перемогу і щедрий жест Рузвельта в Ялті. Дипломатичні зв'язки з Москвою вже навізані, але поки що єдино „користю“ з них для Японії с. приїзд фальшивих більшовицьких „дипломатів“, поділяючи яких примусила японська залиця політична партія політичний апарат для протидії шпигунській роботі.

Кожного року формується у ЗДА мільйон нових родин, які потребують мешкальних будинків. Річно коштує 300 тисяч доміст стати неукротимими. Тож протягом одного року мешкальня промисловості ЗДА мусить будувати мільйон триста тисяч нових доміст. Це приклад — це шідхля. В 1957 році починається будівництво тридцяти чотирьох державних проєктів будови шляхів (гай-вей).

Та на цьому не кінець. Потреба зростаючого числа населення не замикатиме колосальні амеріканської продуктивності. На цю продуктивність чекають всі менше розвинені країни нашої землі, бажачи дістати американські продукти взаміну за сировину, як теж чекаючи на амеріканський капітал для інвестицій.

Т.

ЗБОРИ АМЕРИКАНСЬКИХ ІСТОРИКІВ

У дні 28-30 грудня м. р. відбувалися у Сейнт Луїсі 71-ші річні збори Американської Історичної Асоціації з доповідями у різних секціях. Водночас відбувалися також збори з рефератами двадцятих інших історичних товариств і конференцій, поміж ними й новозорганізованої Конференції для Слов'янських і Східно-Європейських Студій. Вона має важливе значення для української справи, бо почасти формуєватиме погляди й опінії американських науковців на всю східно-європейську проблематику. Коло творців тисячі професорів не тільки історії, а й політичних наук і літератури, з'їхалися на ці збори. Поміж ними були провідні москалі — проф. М. Карпович з Гарвардського університету і Н. Рязановський з Айова Сейтвотого університету, поляки — проф. О. Галецькі, з Фортгем, Ю. Свораковські, Гувер-Кингтон-Збірна, Л. Кишиневські, Колумбія, чех — проф. О. Олджіж, Пенсильванський університет, югослави — Ч. Славич, Каліфорнійський університет, Т. Стоянович, Рутгерс університет, мандеонці — П. Христоф, Сан Франсіско Каледж, — ні одного болгарина й хорвата, ні словака, ні білорусина, а з українців, на жаль, тільки відписаний автор цієї статті. Не тільки наша старша генерація не змогла рушити, а що далеко до рогу зі Сходу, але й молодша наша генерація, що має вже цілу низку добрих науковців, як отець М. Войнар, П. Грицак, В. Гудул, В. Ленчик, І. Ждан, отець С. Нагасакський і інших. В порівнянні з історичними зборами Американських Філологів і Мовознавців, де наша співпраця вже наладжена і в яких щорічно бере участь теж і проф. Ярослав Рудницький від нападівських славістів, — ділянка історична у нас в Америці занедбана і що справу повинні взяти під увагу АНТШ та ВУАН заадаєдці, бо наступні збори відбудуться в Нью Йорку на Різдво 1957 року.

Тут хоту познайомити нашу громаду з тими справами, що становили теми рефератів на секціях і що входили в обсяг наших справ.

Від год. 10 ранку до год. 12.30 в п'ятницю під головуванням проф. Дж. Стрейпера, Прінстона, секція Схід і Захід на кінці Середніх Віків вислукала доповідь визначного чеського історика О. Олджіж-Лека „В якій розмірі була Східна Європа в середніх віках європейської“. Доповідач розділяв Схід на три великі смуги: і дав синтетичний перегляд дій тогочасних універсальних потуг, Пастава, Римсько-Німецького Райху та Візантійської Імперії на східних землях, вказуючи, як глибоко вони, а теж Київська Держава, становили складову частину європейської цивілізації. Зокрема, представив він наслідки розколу Церкви в році 1054/на „Схід і Захід“ та питання слов'янської Літургії на чеських і польських землях, де воно, як відомо, була вікіні заступлена латинським обрядом. Дуже зміло змалював доповідь зародок і розвиток національних держав на Сході, притримуючись об'єктивної наукової термінології і для України, весь час вживаючи для неї терміну: Київська Стейт. На жаль, перший коментаратор проф. А. Льюїс з Пенсильванського університету відразу впровадив у дискусію термін „Раша“ і відновив знааний термінологічний хаос, хоча віміло підтримував тезу Олджіж-Лека економічними даними; другий коментаратор П. Хораніс (Рутгерс університет), заявив, що грецький імперіаліст, для якого слов'яни існують тільки як предмети „цивілізаційної місії“ Візантії-Греції, домагався насамперед встановлення дефініції „Європи“. На дискусію ліпилося так мало часу, що забрати слово встигли лише проф. Галецькі і я. Проф. Галецькі підкреслює, що свої корені він пали дістав не тільки польський та мадлярський королі, а й київський Ізяслав 1075 року, а щодо слов'янської літургії в Польщі, то, на його думку, проф. Г. Паджєвч перебіляв її значення на польських землях, — і з цією думкою і щодо чеських та слов'янських земель проф. Олджіж погодився. Мені впадо на думку, що проф. Олджіж-Лека доповів за його зймення доповідь та об'єктивну наукову термінологію і підкреслюючи його тезу двома аргументами: перший — це родинні зв'язки Київської династії з Європою, а другий — чужі європейські слова в мовах східно-європейських народів, що с найбільш промовистими документами культури в них зв'язків.

На жаль, не стало мені часу заперечити тезу проф. Галецького-Олджіж-Лека щодо слов'янської літургії на польських і чехослов'янських землях. Ця справа заслуговує на ширшу дискусію. Тут тільки (Продовження на стор. 3.12)

ВЕРБОВА ГІЛКА...

Вербова гілка заціпляла мене на столі. Як символ спокої і тепла, Як спокій, в імлі, Як знак зеленої весни, Котра ще вдала, Як знав, що щастя сад рясна Даровано мені.

Вербова гілка на столі У мене розділяла... Припнутий, серце, журавлі, — А в них на кожному крілі Дар юності і тепла!

М. ВІЛЬСЬКИЙ

